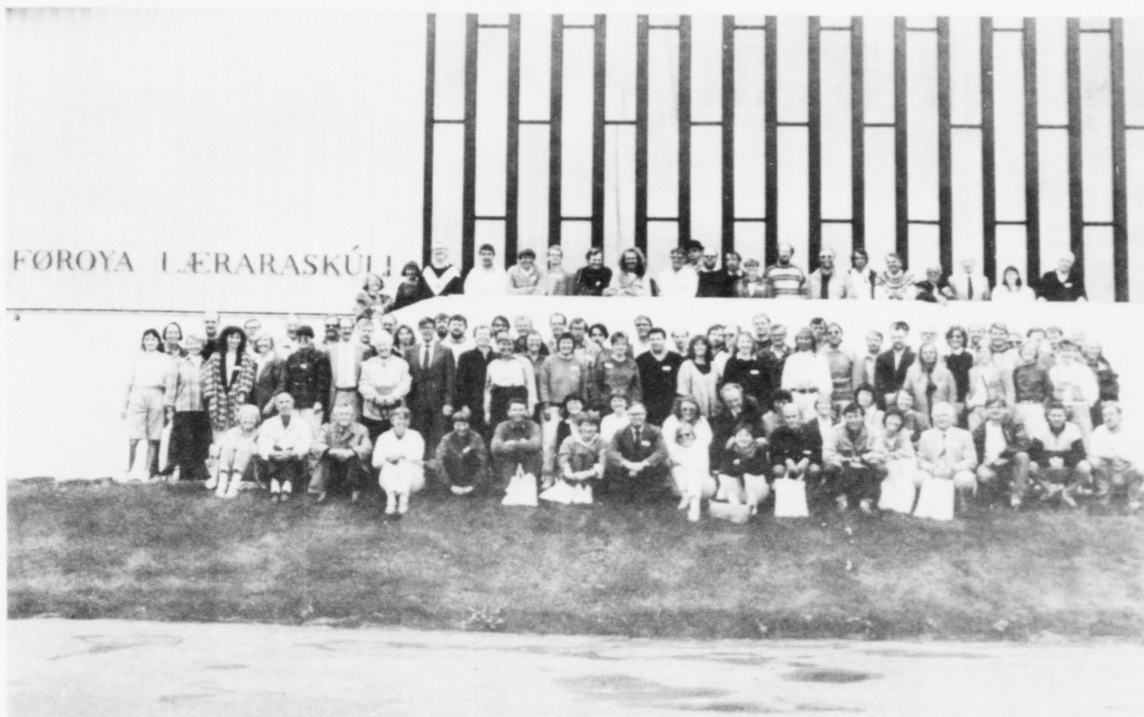

Myndir Allan Broekie

Stevnuluttakararnir úttanfyri Føroya Lærarskúla

ur hevði serligan týðning fyri føroyingar — teir kundu lært nógv av royndunum hjá israelsmonnum í málrokt, og teir kenna nógv av vanda-málunum aftur. «Gýðingar í Israel finga eina goða byrjan — málneistin brann sterkur hjá teimum. Hetta var so ótrúliga ymiskt fólk, men kortini vóru tey samd í teimum grundleggjandi málroktarspurningunum. Nú gera tey orð fyrri øll altjóðaorð á heimligum stóði, ella laga tey til málkervið, stava tey um, t.d. ensk orð og laga tey ljóðfrøðiliga og bendingarliga at kervinum. Ein sera forvitnisligur fyrilestur», segði Johan Hendrik.

Hjartamálið

Turið Joensen segði, at fyrilesturinn hjá estlend-inginum Els Oksaar hevði vakt stóran ans. Oksaar er professari í almennum málvisindum í Hamburg. Hon vil granska samskipti millum fólk í viðum týðningi, ikki bara tey málsligu samskiptini. Hon kom fram við tí áhugaverða sjónarmiði, at 70% av fólkinum á jørðini eru fjølmælt (multi-lingual). «Okkara útgangsstøði er altið, at einmæli (monolingualism) er tað natúrliga, men tað er tað bara ikki í veruleikanum. Spurningurin er so, í hvørjum lutfalli hesi ymisku málini hjá hesum fjølmælingunum standa sínámillum, hvussu tey verða brukt í ymiskum samanhangi og viðurskiptum. Oksaar heldur ikki at tað er nakar vansi at duga fleiri mál, heldur tverturimóti, men ein má vera so

vakín, at ein ikki letur málini blandast. Oksaar kom annars ikki serliga inn á málroktarspurningin. Kortini nevndi hon, tað sum hon nevndi «hjartamálið». «I-love-you-langugae», hóast alt eitt mál, sum stóð einum næst», segði Turið.

Oksaar metir eisini, at tað er ov trøngt at hugsa um tað málsliga sjálvt, orð og framburð, eitt nú í undirvisningini. Hugsast má eisini um allan annan atburð, sum verður nýttur, tá fólk tosa saman. Í hesum sambandi tosaði Oksaar um «kulturem» og «behaviourem» um málsligan atburð innan ymiskar mentanir, samsvarandi orðum sum morfem, leksem o.s.fr. um ávisar grammatiskar eindir.

Feministiskar rannsóknir

Sera lítið var lagt fram um feministiskar rannsóknir á stevnuni. Bert ein málvisindakvinna, Mette Kunøe úr Árhús, tosaði um nøvn á vaksnum kvennkynsverum, t.e. dame, kvinde og fruentimmer. Kunøe hevur granskað nýtsluna av hesum orðum gjøgnum søguna. Turið Joensen segði, at hesin fyrilestur var sera

áhugaverdur og spennandi. Í síni samantatan av ráðstevnuni segði Bengt Sigurd, at hann helt at feministiskar málvisindarannsóknir var ein bylgja, sum var flaknað út aftur. Turið Joensen segði seg ivast í, at ráðstevnan var umboðandi í so máta, tí feministiskar rannsóknir fara fram, t.d. í Árhús.

Norðurlendsku málini hött

Jonna-Louis segði, at tað var ein vaksandi kensla av at norðurlendsku málini eru hött, sum ger at menn savna seg meira um hesi málini og royna at tosa

annað enn enskt. Hon segði, at tað hevði komið tyðuliga fram, at høvuðsspurningarnir innanfyri tey norðurlendsku málini eru syntaks, og á hesum øki eru nógv spennandi rannsóknarevni at takast við, t.d. vantandi hvorsfall í føroyskum. Stóru áhugi var eisini fyri málforum og tvímæli.

Søguligu málvisindini mist virðing?

Tann spurningur varð reistur á stevnuni, um tey søguligu málvisindini hava mist í virðing. Sera fair søguligir fyrilestrar

vóru hildnir hesu ferð — bert Margrét Jónsdóttir helt ein fyrilestur við avgjardari søguligari (diakroniskari) helling. Bengt Sigurd var ein av teimum, ið umrøddu hendan spurning, og hann helt, at søguligu málvisindini vóru innarbeidd, «kodað», inn í samtiðar (synkronisku) málvisindini.

Sigurd segði, at málfrøðingarnir nú máttu savna saman nýggjar upplýsingar, endurgreina tær og leggja tær fram fyri altjóða lesararnar, tí stóru altjóða áhugi er fyri teimum norðurlendsku málunum. Hann helt, at tað besta, málfrøðingarnir

kunnu gera fyri at hesum málunum skal vera liv lagað, er at skriva orðabækur og málætur og birta uppundir kjak um hvat er rætt og skeiðt í hesum málunum. Bengt Sigurd og fleiri tosaðu eisini um, tað sum málvisindamenninir nevna «language-planning», t.e. hvussu arbeiðt verður medvitað við málpolitikki, málrokt, orðabókararbeiði og í tí sambandi nevndi hann tann ovurstóra týðningin, teldur og telduarbeiði hava.

Føroysku fyrireikararnir finga stórt rós fyri frálíkt fyrireikingararbeiði. etj.

Petur Zachariassen, rektari á Frøðskaparsetri Føroya, heldur røðu fyrri teimum mongu luttakarunum á stevnuni, sum varð hildin í Norðurlandah sinum herfyri